

VOJACI A VOJAČKY MAJÚ MAŤ PRÁVO ZDRUŽOVAŤ SA V ODBOROCH

(Bratislava, 6. apríla) Verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová sa obrátila na Ústavný súd v súvislosti so zákonnými prekážkami výkonu práva vojakov a vojačiek združovať sa v odboroch. Súčasná právna úprava im neumožňuje zakladať vlastné odbory a ich prípadné členstvo v už existujúcich odborových združeniach sankcionuje skončením štátnozamestnaneckého pomeru.

Ombudsmanka na problém opakovane upozorňovala ministra obrany Jaroslava Naďa. Vzhľadom na to, že minister sa s jej argumentáciou nestotožnil, požiadala Ústavný súd, aby posúdil ústavnosť dotknutej právnej úpravy.

„Právna úprava zasahuje do podstaty práva profesionálnych vojakov a vojačiek slobodne sa združovať na ochranu svojich hospodárskych a sociálnych záujmov a ich práva na nezávislý vznik odborových organizácií. Tento stav považujem za rozporný s ústavou a medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky,“ uviedla verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová.

ZDRUŽOVAŤ SA V ODBOROCH JE ZÁKLADNÉ PRÁVO, NIE PRACOVNÝ BENEFIT

Ombudsmanka poukázala na to, že združovanie sa v odboroch je ústavné právo. Umožňuje zamestnancom a zamestnankyniam vyrovnávať fakticky dominantnejšie postavenie zamestnávateľa a efektívne presadzovať zlepšovanie pracovných podmienok a hospodárskych a sociálnych záujmov. Je a musí byť preto na rozhodnutí zamestnanca alebo zamestnankyne, či sa chce združovať v odboroch, alebo nie. Toto rozhodnutie nemôže urobiť štát ako zamestnávateľ, ani v prípade, ak takýto postup považuje za správny a rozumný, prípadne uplatňovanie predmetného práva nepovažuje za efektívne.

ODBORY NEOHROZIA AKCIESCHOPNOSŤ OZBROJENÝCH SÍL V KRÍZOVÝCH SITUÁCIÁCH

Ministerstvo obrany v argumentácii obhajovalo aktuálny právny stav neumožňujúci profesionálnym vojakom a vojačkám vytvárať odbory potrebou kontroly nad ozbrojenými silami, a to najmä v krízových situáciách.

Verejná ochrankyňa práv akceptuje, že v danej veci má svoju váhu záujem štátu, na druhej strane sú však záujmy vojakov a vojačiek, ktoré je potrebné vziať do úvahy. **„Diskusiu nemôžeme viesť o otázke, či sa vôbec profesionálni vojaci a vojačky môžu združovať v odboroch, ale mali by sme ju viesť o tom, ako upraviť takéto združovanie, aby reflektovalo osobitný charakter ozbrojených síl, a to aj s prípadnými reštrikciami, ktoré by platili počas krízovej situácie či nasadenia ozbrojených síl,“** uviedla verejná ochrankyňa práv.

ODOPIERANIE PRÁVA ZDRUŽOVAŤ SA V ODBOROCH NEPATRÍ DO DEMOKRATICKEJ SPOLOČNOSTI

Aktuálna právna úprava bráni efektívnemu vedeniu demokratickej diskusie medzi štátom ako zamestnávateľom a profesionálnymi vojakmi a vojačkami v záujme dosahovania a napĺňania ich hospodárskych a sociálnych záujmov. Demokratická spoločnosť však diskusiu podporuje a moderuje, nezakazuje ju. K rovnakým záverom dospela aj rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva a Európskeho výboru pre sociálne práva.

„Vylúčenie tohto práva nemožno považovať za nevyhnutné v demokratickej spoločnosti. Takýto postup sa javí byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Európskou sociálnou chartou,“ uzavrela verejná ochrankyňa práv.